

Les circumstàncies del poeta

2004-02-10 12:00:38

Bertolt Brecht

Poemas del lugar y la circunstancia

Selecció, traducció i pròleg de José Muñoz Millanes

Editorial Pre-Textos, València, 2003

Brecht és un autor d'aquells l'obra del qual és més coneguda per la significació política i social, que per les indubtables qualitats intrínsecament artístiques que també posseeix. Posat en aquella disjuntiva que sembla haver acompanyat la història de l'art, especialment el del segle XX, de triar entre cantar la bellesa de la rosa o denunciar la bota que la trepitja —més enllà de discutir ara sobre la veracitat o no d'aquesta disjuntiva—, Brecht va optar obertament per la segona. També pel que fa a la producció poètica, i les antologies en què ens continuen arribant els seus poemes així ho demostren constantment. *Poemas del lugar y la circunstancia* n'és una altra, una edició bilingüe alemany/castellà que publica Pre-Textos, i que es diferencia, tanmateix, de la resta pel punt de vista que adopta a l'hora de seleccionar els textos. José Muñoz Millanes, que ha triat i traduït els poemes, diu haver-se centrat en aquells textos en què predomina una mirada cap als objectes que envolten el poeta, cap als llocs on va residir —i en van ser uns quants, i sempre amb la sensació de provisionalitat pròpia de qui se sap un exiliat—, uns textos en què les *circumstàncies* a què al·ludeix el títol sorgeixen a la llum i esdevenen art.

El recull abraça poemes d'un període ampli, que podem situar entre el 1919 —durant l'exili a Dinamarca— i el 1956, any de la seua mort. Són poemes sobre els objectes, que deixen de ser coses inanimades, aïllades de l'entorn, per esdevenir instruments necessaris de l'activitat de l'home i, per això, tindran major valor quan més usats estiguen, i el poeta els veurà com a llibres de registre de l'esforç i de la lluita quotidiana d'aquell. Poemes també sobre el lloc, que en el cas d'un exiliat és un lloc de circumstàncies per excel·lència, un entorn que només s'habita de forma temporal i en què té més importància el nombre de portes d'eixida que no el seu condicionament interior. Però la mirada a les coses més properes no exclou l'altra, la de denúncia de les situacions d'injustícia, de conflicte bèl·lic, de problemàtica social, etc., que li eren contemporànies. Més aviat al contrari, en molts dels poemes de l'antologia trobem la confrontació directa, violenta fins i tot, de dues realitats: per un costat, el poeta es refereix als petits plaers quotidians que li provoquen les coses que té més a l'abast; però per una altra, sobtadament apareix a sobre el núvol negre d'aquells que pateixen a qualsevol lloc, amb més força encara, pel contrast.